

# DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUNEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

Éves: félre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.  
Hónapos: félre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**  
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

## Barázdák.

Nagyvárad társadalmi köreiben nagy felháborodást kelt az a vizsgálat, a melyet Nagy Győző honvédkerületi parancsnok folytat: négy honvédhadnagy ellen. Badics Ferenc, Surányi András, Kálló István és Fabiny Károly honvédhadnagyk ugyenis kávéházban mulattak és a cigány hazafias nótákat játszott. Prszibil Károly 37. gyalogezredbeli főhadnagy (alkalmasint valami cselák származás) a tiszteket följelentette a honvédkerületi parancsnokságnak, mert — mint följelentésében mondja, a Kossuth-nótát húzták. E miatt indult meg a vizsgálat. — A honvédtisztek kijelentették, hogy kurucnótákat húztak és közöttük olyat is, amelynek egyes motívumai a Kossuth-nótára emlékeztetnek, de nem lehetetlen az sem, hogy a cigány valóban eljátszotta a Kossuth-nótát.

— Különben is — mondták a honvédtisztek — mi mint magyar honvéd-tisztek hitvány és alávaló dolognak tartottuk volna, ha a cigányokat megakadályoztuk volna a Kossuth-nóta eljátszásában.

Prszibil főhadnagy azt mondja, hogy azért jelentette föl a tiszteket, mert ő a császár iránt való hűségre tette le az esküt. Az ügyben már befejezték az ítéletet, a deaunciációnak soron kívül való előterjesztését. Ilyen a közösknél a bajtársi szellem!

Jánosi Zoltán urnak az elevenére tapintottunk, mikor rámutattunk ama törekvé-

sére, hogy a debreceni munkásság Gaponja akar lenni, természetesen csak ilyen nyugalmas időkben, amikor a népvézerek bőre nem forog veszedelemben.

Mert mire való népgyűléseken tüzelni az általános, titkos és egyenlő szavazati jogért Debrecenben, mikor a leghivatottabb tényezők kötelező ígéretet vettek, hogy azt kivivják. Mi egyéb értelme lehet a nép folytonos izgatásának, ha csak az nem, hogy szerepeljenek a Jánosi Zoltánok és Jászi Viktorok, akiknek módjukban nem áll a jogot megszerezni, de már eleve arra törekkeznek, hogy a kivivandó jog révén a félrevezetett nép vállán az ugorkafára kapaszkodhassanak.

Hát az ilyen törekvés leleplezése nem tetszik Jánosi lelkész urnak és szokása szerint gyanúsít, rágalmaz ártatlan embereket, holott nyíltan állítjuk, se Kiss Albert, se Márton Imre, se Varga Lajos nem foglalkoztak eddig a „Debrecen“ hasábjain az ő csekélységével. Csupán a kis barázda billegető.

Annak azonban nagyon örvendünk, hogy a „Nyilatkozatot“ át aláírta, mert Jánosi ur, a ki „a nemzeti függetlenség és népszabadság útján“ megy előre az istent és hazát tagadó nemzetközi banda élén, ritkán szokta a nevet aláírni, hanem a sötét háttérből szereti ellővögetni mérgezett nyilait.

## Az ország albérlője.

Hogy Ferenc József őfelsége ideges, azt nem kell bizonyítani, ugyis elhiszük mindnyájan. Azt nem hinnénk el, hogy teljesen rendben van a lélekállapota, mint egy maszúletett csecsemőnek. Az is valószínű, hogy ez az idegesség külső jelenségekben is kitűnik s nincs benne semmi bihetetlen, hogy őfelsége azt mondta a minap Szögyény Marichnak, aki valami javaslattal lábatlankodott körülötte.

— Én már semmivel se törődöm, mert mindent elintézttem Fejérváryval. Megkaptam az utasításaimat s most már nem én vagyok Magyarországon az uralkodó, hanem Fejérváry.

Igy hát valóban rendben van az ország dolga. Minden ügye-baja ki van adva albérlőbe a Fejérváry-társaságnak s a bandagazda, Fejérváry albérlő ur vethet és arathat kénye-kedve szerint.

Az uralkodók olyan anyagból veretnek pénzt a maguk képére és hasonlatosságára, amilyenből nekik tetszik. Őfelségének tetszett Fejérváry Gézát ruházni föl a maga méltóságával, teljesen az ő gondjaira bízván Magyarországot sorsát. Mi vezette őfelségét a választásban?

Vagy igazában nem is a békességet kívánják odafönről, hanem a háborút? S harcot akarván állítottak az ország élére katonát? — Ha azt akar-

## Mi a nap . . .

Mi a nap a magas égnek?  
Játszi napfény a lepkének?  
Mi a zöld lomb a madárnak?  
Hulló harmat a virágnak?  
Mi a virág a mezőnek  
Fénylő villám a felhőnek? . . .  
Koronája, disze, — élte  
Bús szívemnek az lettél te!

Péze.

## Orvosi titoktartás.

Irta: Zöldi Márton.

A nagy alföldi város szélén, a cigánykóvós műhelye előtt parasztkocsi állott. A hátsó ülés szénából volt megrakva és lópokróccal letakarva. Elöl a kocsisnak csak egy deszka volt keresztibe téve. A deszkan alacsony, tömzsi ember ült panyókára vetett dolmányban s a szemére buzott zsiros kalapban.

A kocsi mellett a kocsnak támaszkodva magas, hajlott hátú parasztember állott kurta

száru pipával a szájában. Ennek az embernek barnára sült arca, csontos vonásai és erős, szúrós tekintete valami különös energiát fejezett ki.

Nyugodtan pipázott, miközben a leáldozott nyarutó napja rápirosított mogorva arcára.

A két ember jó félóráig szót se váltott egymással. Csak a deszkan ülő mormogott néha a lovak felé: csüit, hé, pessz . . .

A pirosság már egészen elhalványodott az égbolt nyugatán, mikor a kovácsműhelyből vastag nádpálával a kezében egy fűrge járású öreg ur lépett ki szürke ruhában s széles, ynom szövésű szalmakalappal a fején.

A megyei főorvos volt, Igmány Péter. A hajlott hátú, csontos ember egyenesen felé tartott. Levette kalapját és megszólította:

— Tekintetes uram, nagy bajban vagyunk, az ángyom halálán van. Segítsen rajta, ha letent ösmer. Nema kívánjuk ingyen.

Az öreg orvos némi epésséggel válaszolt:  
— Csak kurtán a szót, öreg. Hol van az a szegény asszony?

— A szentesüdi tanyán.

A megyei főorvos egy pillanatig gondolkozott.

— Szentesüd, jó oda van.

Mindegy, három óra alatt vissza jöhetek.

— Vissza, ha Isten úgy akarja.

— Menjünk!

Felugrott a pokrócos ülésre. A kocsi közé csapott a lovaknak.

Jó ötnegyed óra után egy alacsony, körösparti tanyai lak elé értek, melynek hátulsó részét magas nádas szegélyezte. A tanya maga félóránnyira volt az országúttól, melylyel egy kacskaringós dűllőút kötötte össze.

A három ember hamarosan lekerült a kocsirol. A hajlott hátú megint levette a kalapját s az orvos elé állt.

— Megkövetem szépen a tekintetes urat, igazítani kell az iménti beszédemen.

— No hát csak igazitson — válaszolta az öreg orvos türelemmel.

— Ne tessék haragudni, tekintetes uram, de hát nem az ángyom beteg.

Sőt ha helyesen akarok beszélni, nincs is ángyom,

— Süsse meg az ángyát, akár van, akár nincs. Azt beszélje, ki a beteg?

— Hát igen, azt, de ne tessék ok nélkül megrökönyödni.

**Már megnyilt**

**a Serő férfi- és fiu ruha áruhaza Debrecen,**  
**Piac-utca 31. sz.**  
(Az ujjonon épült Fischer palotában Szt-Anna-utcával szemben.)

nak, forradalmat, önvédelmi harcot s a jelek úgy mutatják, hogy azt akarnák: nagyon óvakodunk kell, mert keskeny az az ösvény, mely a passzív reszisztenziát az aktív ellenállástól elválasztja.

Az albérlő-társaság idáig még nagyon rosszul gazdálkodott. Mielőtt vetett volna, szántott s az ekevással rutul belevágott az alkotmány élő testébe. Kötetekre menne azoknak a törvénytelen ségeknek a gyűjteménye, amelyek már eddig elkövetődtek. S megkezdődött a vetés is: pazar kézzel szórják a fölhasogatott hantokba a törvénytelen miniszteri leiratok és rendeletek ocsuját. Ilyenek a törvényhatósági határozatok megsemmisítő leiratok, s legutóbb az a rendelet, mely a főispáni installációk biztosítása érdekében menesztődött a királyi ügyészekhez.

Még idáig az albérlő konzociumnak nem igen sikerült a maga eszméit beültetgetni a municipiumokba, mert néhány helyen csunyan elbántak a kis vadoncokkal s ez a példa bizonyosan erősen befolyásolja a további kísérletezést. Az ország albérlői megtanulják az igazságát a régi közmondásnak, mely szerint vihart arat, aki szelet vet s ő felsége minden idegessége dacára kénytelen lesz felmondani a bérletet és saját fölket személyében látni bele ennek a gazdátlan országnak a dolgaiba.

### Az alkotmányválság.

A nagy politikai izgalmak napjait érjük Magyarországon. Ugy látszik, az a történelmi dráma, melyet válságnak nevezünk s mely már esztendőök óta emésztí ennek az országnak erkölcsi és anyagi erejét, közeledik az összeütközés jelenetéhez.

Nincs szükség immár arra, hogy vértforraló cikkelyek hozzák lázas izgatottságba a szenvedélyeket. Csak az eseményeket kell a maguk valóságában felsorolnunk s ez elegendő arra, hogy nem a szomorúságnak, hanem a keserű felháborodásnak érzete szállja meg a tisztességes emberek és hazafiak lelki

világát. Ott áll előttünk a gonosz tanácsadóktól körülvett, félrevetett és a nemzet igazi akaratáról nem informált király. Ott van a nép, melyet megfizetett bérecek hazug jelszavakkal igyekeznek harcba vinni a saját nemzeti jogai és azok ellen, akik e jogokért önzetlenül küzdenek. Mintha a mult időknek e nemzet szabadságfáján századok óta rágódó férgel egyszerre feltámadtak volna ellenünk s mintha a magyarnak guzsa volna kötte a keze, hogy ne védekezhessek ellenük.

Kezdődött a harc azért, hogy az Ausztriával való közös védelem hadseregének magyar kiegészítő részében érvényesüljön a magyar nemzeti nyelv, szelleme és gondolat. És kifejlődött ez a harc odáig, hogy most már arra van felvetve a kocka, hogy ebben az alkotmányosnak nevezett országban egyáltalán érvényre juthat-e az alkotmányos nemzeti akarat? Mert, ha nem, akkor az egész alkotmányosságunk fikció, az abszolutizmus hazug álarcja. Ez a kérdés most a tisztázandó feladat.

### A kassai főispán eskütétele.

Kassa város törvényhatósági bizottsága tagnak délelőtt 11 órákor rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgya Péchy Zsigmond volt főispán bucsuzója és Pongrác Ferenc új főispán eskütétele volt. A városház udvara már reggeli hét óra óta el volt zárva és benn az udvarban 120 esendőr volt készenlétben. Az ellenzék már délelőtt fél 11 órákor gyülekezett a terebe és mikor Münster Tivadar polgármester 11 órákor megnyitotta az ülést, Becker Károly indítványozta, hogy az új főispán eskütételét vegyék le a napirendről, amire a polgármester kijelentette, hogy a napirendet most már nem lehet megváltoztatni. Azután Tauberer Béla kijelentette, hogy miután a polgármester a esendőröket már előre bebocsátotta a városháza udvarára, nyilvánvaló, hogy hazafias kötelességét teljesíteni képtelenség és mint-hogy Kozorá Vince főjegyző az alispánnak mindenben segédkezet nyújt, indítványozza, hogy a közgyűlés úgy a polgármester, mint a főjegyző ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot rendelje el és őket azonnal állásukból függesztesse fel és inkább a polgármester helyébe dr. Malétert válassza meg. Ezt az indítványt követő nagy zaj miatt Münster polgármester felfüggesztette a

gyűlést. A felfüggesztés után Maléter foglalta el az elnöki széket és a most már csupán ellenzékiekből álló bizottsági tagokat lezavasztatta, akik 39 szavazattal elhatározták, hogy a polgármester és a főjegyző ellen megindíják a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot és állásukból felfüggeszti. Ezután Maléter a közgyűlést berekesztette és az ellenzéki tagok eltávoztak. Ezután Münster Károly polgármester a felfüggesztett ülést újra megnyitotta, a napirenden lévő tárgyat letárgyalták és a közben megjelent Pongrác Ferenc új főispán is szabályszerűen letette az esküt. A főjegyző által vezetett jegyzőkönyvét az ülés végén végén felolvasták és hitelesítették.

### A disszidensek egyesülése.

Hirt adtunk arról, hogy az új disszidensek csoportja a minap meglátogotta a régi disszidenseket s barátságos összejevetel után a két csoport tagjai együtt vacsoráztak, azután pedig az új disszidensek klubjában hosszabb ideig tanácskoztak. A tanácskozás célja az volt, hogy a két csoport egy pártba alakuljon Szombaton este megérkezett gróf Andrássy Gyula is, aki nélkül a régi disszidensek csoportja határozni nem akart. Vasárnap azután gróf Andrássy Gyula részvételével folytatták a tárgyalást. Gróf Andrássy Gyula és Darányi Ignác vasárnap felkeresték a lakásán Nagy Ferencet és hosszabb tárgyalás után abban állapodtak meg, hogy egy nyilatkozatot szövegezzek meg, amely megállapítja azokat a feltételeket, amelyek mellett a két csoport egyesül. Ezt a nyilatkozatot a két csoport elnökei legközelebb hivatkozott el fogadják, a fuzió megtörténik.

### A budapesti hadtest parancsnok lemondása.

A Neue Freie Presse írja, hogy Lobkowitz herceg, volt budapesti hadtestparancsnok nyugalombavonulásának politikai oka van. Köztudomású, hogy a főrendiház október 10-iki ülésén Lobkowitz herceg is megszavazta azt a határozati javaslatot, melyet Beöthy Zsolt terjesztett elő, amely szerint a főrendiház aggodalmát fejezte ki az országgyűlés gyakori elnapolása miatt. Lobkowitz nyilván nem volt tisztában szavazatának jelentőségével s amár arra hivatkozott, hogy e határozati javaslatot Kautz Gyula szerkesztette, — szavazatát. Bősen az udvarnál mégis rossz néven vették s megjegyzéseket tettek rá. Lobkowitzot ez annyira elkodvstlenítette, hogy táborszernagyi nyugdíjáról is lemondva, nyugalomba vonult.

— Nem félek én a Herkópátertől sem. Csak ne kerepeljen sokat.

— Nem is.  
Megmondom. A Boják Laci van ebül. Megölték.

Az orvos összeráncolta homlokát.

— Boják Laci? — kérdezte — a Boják Iare fia?

— Az az, tekintetes uram.

— Nohát nekem mindegy kutya. Az apjánál épp ma voltam a vármegye tömlőcsében. Az is ebrováson volt... De lássuk a betegét.

Beléptek egy alacsony, földes szobába, melynek asztalán oiajmécses pislogott. A magas nyoszolyán durva vászon lepedővel letakarva feküdt a beteg, vértelen ajakkal, lázas lihegéssel.

— No mi baj, fiam — kérdezte az orvos.

— A végét járom, — rebegte a beteg nyugtalan tekintettel.

— Hamar lesz, öcsém — válaszolta az orvos. Aztán óvatosan felemelte a lepedőt. Az ágy tele volt vérrrel, a beteg patyolat ingén keresztkasul vérsávok látszottak.

Az orvos intett a sebesültnek.

— Ne beszélj, csak ha kérdezlek. —

Aztán a hajlotthátu emberhez fordult.

— Mi történt?

— Ma hajnalban a békési pandurok meglőtték. Azok is, ő is lóháton voltak. Aztán ide hoztuk...

— Elég — intett az orvos s vizsgálni kezdte a lösebet, melynek nyílása a kilencedik borda alatt volt.

Az orvosi vizsgálat több, mint egy negyed óráig tartott. Eközben egy éltes asszony az orvos rendeletére friss vizet hozott s borogatást rakott a sebesültre.

Az orvos idegesen nézett körül a szobában, azután megszólalt erős, határozott hangon:

— Itt elpusztul ez a fiu... Nem kérdem kár-e érte vagy nem? Az nem ide tartozik. De az bizonyos, hogy el kell transzferálni.

— Hová? — kérdezte a hajlottvállu.

— Olyan helyre — mondta az orvos — ahol kezelhetem.

Egy darabig gondolkozott. aztán folytatta:

— Legjobb lesz, ha elviszik a kis tanyámra.

— A tekintetes ur kis tanyájára? — kérdezte a hajlott vállu csodálkozva.

— Oda hát.

A hajlottvállu kételkedően rázta a fejét.

— Nem lehet a' — mondotta — hiszen a tekintetes tudva tudja, hogy miféle népek vagyunk. Ez a fiu is.

A megyei főorvos felpattant.

— Az a kigyelmetek dolga, ha a törvényszék mindnyájatokat felakasztat, az nem az én gondom. Bánom is, nem is. De itt be-

tégről van szó, súlyos betegről. Én itt doktor vagyok, semmi más.

— De hát nem lesz baj belőle? — kérdezte a hajlott vállu olyan hangon, mely erős kételkedést fejezett ki.

Az orvos keményen ráförmedt.

— Fogja be a száját! Ne árta magát olyan dologba, amiben hatóköz. Az orvos nem pandur, nem spión. Nem is lehet, tiltja a böcsülete, de tiltja a törvény is.

— A törvény?

— Az hát. Esküt tettem arra, hogy a betegem semmiféle baját el nem árurom. De nem tenném akkor se, ha nem esküdtem volna rá. És most elég volt a szóból. Azon a szekéren, amelyen jöttem, nem szállítható ez a beteg. Megrázná, vagy vérvesztése lenne. Vigyen kigyelmed szaporán haza, aztán odaadom a féderes kocsimat. Egy-kettő. Ez s etős munka.

Aztán az asszonyhoz fordult:

— A borogatást csak rakja szaporán. Minden jót kívánok.

Azzal neki indult az ajtónak.

Valamivel éjfélt után a sebesült, fiatal betyár ott volt a megyei főorvos tanyáján puha ágyon, jeges borogatással az oldalán.

Kerek egy hónap mulva egészségesen távozott. Senki se tudta, hova lett. A gyógyulás ideje alatt az első alispán véletlenül künn járt az orvos tanyáján, kinék sógora volt.

## Apponyi a helyzetéről.

Keszits Antal, a Budapest III. kerület függetlenségi párt képviselőjelöltje szombaton este tartotta beszámoló beszédét a választók élénk érdeklődése mellett. Eljött a beszámolóra gróf Apponyi Albert is. Keszits Antal lelkes éljenzés közepette tartotta programbeszédét, melyben főleg a kormány programjával foglalkozott. Percekig tartó tapsvihar hangzott fel, midőn Apponyi szólni kezdett. Beszédének jelentősebb részei a következők:

A kormány programja a politikai gondolatvilág két nagy ágára terjed ki. Van annak egy alkotmányjogi s egy társadalompolitikai része. Mindkét részre nézve kimutatja a program hamiságát s keresztülvihetlenségét. Ezután Apponyi Vörös László jelöltségével foglalkozik s azt mondja, hogy ellentmondás van abban, hogy a kormány egy tagja mandátumot vállal, amikor folyton elnapolják az országgyűlést. A kormány felépésében a legbotrányosabb dolgoknak az egyike az, hogy odaáll az ország elé s azt mondja, hogy alkotmányos, parlamentáris kormány akar lenni, van programja, annak keres többséget a Házban, ha ott nem nyeret el, a nemzetben. A percekig tartó lelkes éljenzés lecsillapultával Batthyány Tivadar szólott, aki azt mondta, hogy az a véleménye, hogy azon számtalan ígéretet, melyet a programjában tett a kormány, holnap a kormány egy tagja még egy pár tucattal meg tudja. Utána még Benedek János beszélt és még több képviselő.

## Uj választások.

A legujabb hírek szerint, miután a zugkormány sehogysem tud boldogulnia, a legutolsó kísérletre akarja magát rászánni: a választásokra.

Persze, mielőtt a nemzetre apellálna, szeretné az általános titkos választói jogról szóló törvényjavaslatot valahogy kieroszakolni az országgyűléstől, de azt elnem éri, mert a koalíció semmit meg nem szavaz neki, mert törvénytellennek és alkotmányellenesnek tartja létezését. Fejérvári és társai dacára ennek mégis reménykednek, hogy programjuk meghallgatása után az országgyűlés szóba áll velük és kész lesz javaslataikat tárgyalás alá venni.

E reménység azonban nagy csalódással fog járni, mert a jelenlegi parlamenti többség torkig van már a sok erőszakossággal és a Fejérvári kormány állhat elő bármely

csillogó programmal, azt megvalósítani soha se fogja tudni, mert senki sem hisz abban.

A nagy görögültöz között megjelent programot ugyanis ismeri már mindenki és olyan alyan alaposan ki lett mutatva róla, hogy az egész humbug, hogy annak, ha a képviselőházban is mondják el, nem ül fel senki. — Tisztában vannak politikai körökben azzal, hogy az egész program csak személyvesztésre volt szánva, mert annak pontjai tisztán csak finánciális szempontból is ez idők szerint megvalósíthatatlanok.

Hogy mily borzítók és rövidlátók Fejérvári és társai, legjobban bizonyít mellettki programjuk, a melylyel azt hitték, hogy becsaphatják a nemzetet és megtörik a nemzeti ellenállást.

A csalétek nem sikerült. A nemzet lépve nem ment és napról napra, óráról órára nő a nagy nemzeti küzdelem táborába megvívni a harcok alkotmányáért, szabadságáért.

És ha igaznak fog bizonyulni az új választások kiírása, a nemzet olyan olyan itéletet fog mondani a darabont kormány felett, mely örökre szégyenfolttal fogja megbélyegezni annak tagjait.

Mert alkalmazhatnák bármily erőszakot is a választásoknál, a magyar választók körletekben egyetlen emberüknek sem fognak mandátumot szerezhetni.

Az egész magyar nemzet az imár több mint három éve folytatott nagy küzdelem alatt annyira megedződött, hogy azt sem pénzzel, sem szuronyal többé leverni nem lehet.

Alkotmányos jogáért harcba fogja vinni minden erejét és hiába lesz minden csillogó program, mert a függetlenségi eszmétől többé eltántoritani nem tudják.

Szívébe, lelkébe annyira bevéődött már e magasztos törekvés, hogy inkább meghal, de ehhez hűtlen nem lesz soha.

Azért, hát tessék csak újra a nemzetre apellálni, minden igaz magyar nyugodtan néz elébe. A győzelem a miénk lesz és a Fejérvári kormányt úgy elsepri a nemzet itélete, hogy szét vert tagjait még bécsi aronccsal sem fogják többé összetartani.

De azért mármost jóelőre készüljön, minden választókerület és szervezkedjék az utolsó harcra, mely döntő lesz hazánk történelmében.

Ezer éves alkotmányunkért kell azt megvívunk, hogy nemesak papiros, hanem igaz alkotmányunk legyen.

## SZÍNHÁZ.

### MŰSOR.

Kedd, nov. 14.: „Csókipirulák“ bohózat. Ujdonság. (A)

Szerda, nov. 15.: „Csókipirulák“ bohózat. Ujdonság. (B)

Csütörtök, nov. 16.: „Lisistrata“ operette. (C)

Péntek, nov. 17.: „Lilla“ vígjáték. Ujdonság. Ünnepi előadás. (A)

Szombat, nov. 18.: „Csepürágók“ operette. Ujdonság. (B)

**Bemutató.** A csókipirulák című francia bohózat ment tegnap este a színházban. A figyelemzéstető vörös színlap nagy közönséget vonzott, mely meglegedve távozott. A ki pikantériát várt, az vaskos dísznóságokat kapott. Nem vagyunk morál predikátorok tehát csak azt jegyezzük meg, hogy fiatal leányokat nem lehet elvinni az előadásra. A közönség úgy kacagott egész este, hogy a darab egy részét hallani sem lehetett. Az előadás kitérő volt, nem emelünk ki senkit, mert mindenki jól nyujtott.

**Csókipirulák.** Ez a bohózat kerül színi ma este másodsor. Ugyanesak holnapra is, ezt a kacagató bohóságot tüzte ki az igazságosság előadásra, tekintettel a darab iránt általánosan megnyilatkozott nagy érdeklődésre.

**Színházi hírek.** Csütörtökön a nagy sikert aratot Lisistrata kerül színi, a főszerepben Zilahynéval a címszerep kiváló kreálójával. Pénteken Csokonai emlékének áldoz a színház a pályanyertes Lilla c. vígjáték bemutatásával. Csokonai Vitéz Mihályt Terney Lajos játssza.

**Csepürágók.** Luise Ganne nagy sikerű, bájos zenéjű operette lesz a legközelebbi énekes ujdonság. A darab igen fényes kiállításban kerül színi nálunk, a mi mindenestre csak emelni fogja a mulatságos lobzolás sikerét.

## HIREK.

**Az ügyész az alkotmánytiprás ellen.** A debreceni királyi ügyészség vezetője, dr. Galánfy János elhagyja helyét, még pedig *politikai okok miatt*, ami érthetően nagy feltűnést kelt. Galánfy ugyanis, mikor megkapta Lányi igazságügyvivő azon rendeletét, hogy a főispán beigtatásnál ott legyen, a beigtatást meggátló ellenbűnvádi eljárást indítson, szükség esetén őket letartóztassa, azonnal előterjesztést tett és a leghatározottabban kijelentette, hogy az alkotmányba ütköző rendeletet nem hajtja végre. Ezen férfias előterjesztésre azzal felelt Lányi, hogy Galánfytól az ügyészi megbízatást visszavonta és a törvényszékhez bíróként osztotta be, utódjául pedig Várady Sándor szatmári ügyészt nevezte ki, aki a törvénytelen rendelet végrehajtására — úgy látszik — vállalkozni fog. Lélekemelő e szomorú állapotok közt, hogy a magyar ügyészi karban akadt olyan önértetes, törvényt és alkotmányt tisztelő férfi, mint dr. Galánfy János, aki a lelkiismeret szavára hallgatott és nem követte végzetes utján a hatalom törvénytelen parancsát. Az ilyen férfiú közbecsülést és köztiszteletet érdemel.

**Pályázat az alispáni állásra.** Hajdúvármegye üresedésben alispáni székére ma írták ki a pályázatot, amely a napokban

Ott a cseléd zavaros ötöléséből megtudta, hogy micsoda paciense van a megyei főorvosnak. Vállat vont és hallgatott.

Három esztendő telt el. A megyei főorvos, a tudós, humanus ember hirtelen meghalt. Impozáns temetése volt.

A vármegye hajdúi kivont karddal állottak körül az érekeporsót. A papok hosszasan, lélekből bucsuztatták. Négy fekete lovas kocsi vitte az érdemes ember hült temét a temető felé.

A megye notabilitásai gyalogosan követtek a koporsót.

Mikor a temetői menet kiért a városból, az egyik csendbiztos odalépett az alispánhoz.

— Soha ilyet — mondotta — mióta eszemet tudom.

— Mi az?

— Kérdezte az alispán,

A csendbiztos hátramutatót a hüvelykujjával.

— Ott a gondnok mögött az a magas, barna fickó.

— Látom.

— A Boják Laci, a híres betyár.

Az alispán megnézte, a csendbiztos folytatta:

— Még ide mert jönni az eskosztófa virág? Pedig hát statárium.

Az alispán részölt:

— Elég! Temetésen vagyunk. Majd el

igazítom magam. Ne ártsa bele magát, csak ha utasítom.

— Igenis, kérem.

A temetés alatt az alispán folyton szemmel tartotta a fiatal betyárt, kinek arca mély szomorúságot fejezett ki. Az ajkát harapdálta, mint akinek lelki bánata van, amelyről nem szólhat.

A temetés után az alispán hozzá lépett:

— Hogy hívnak ösém?

— A hogy köröszöltek — hangzott a nyers válasz.

Az alispán még közelebb lépett hozzá:

— Ne olyan foghegyről. Tudom, ki vagy... Boják Laci... Azt is tudom,

mért jöttél el erre a temetésre... Mert van lelked... A többi nem firtatom, hanem fordulj szaporán, tudod, merre van a házam.

Menj az istállóba, ott van egy deres szürke, kapj fel rá s meg se állj a békési határig... Értetted?

A fiatal betyár tétován állott. Nem tudta elhinni, hogy ez a szigorú megyei ur lovat ad neki, hogy szökjön.

Az alispán keményen ránézett:

— No mit állsz! Csak nem gondold,

hogy... A boldogult doktor sógorom volt... Értetted?

A fiatal betyár arca egyszerre ellágyult:

— Értetem — monotta.

Negyedóra múlva száguldott a nagy si-

kon, az alispán deres szürkéjén...

fog megjelenni, Domahidy Elemér főispán aláírásával. Ugy tudjuk, ez lesz a főispán utolsó ténykedése, mert az új főispán, Kubinyi Géza kinevezése két nap alatt meg fog történni, Domahidy Elemér egyidejű fölmentésével.

— **Bernáth Elemér temetése.** A debreceni itélőtábla elnökének kihűlt tetemét ma helyezték el ősei családi sírboltjában Magyar-Sáson, ahová a leolmozott koporsót szállították. A gyászoló család tagjaival utolsó útjára elkísérte a koporsót a tábla küldöttsége is, melynek tagjai voltak dr. Gajzágó Béla tanácselnök vezetésével: Rattler Béla, Szalay József, dr. Bakó József és Olchváry Zoltán táblabírák, Kolbenhayer Kálmán elnöki titkár, Kazinczy Gábor táblabíró, a járásbíró és Megyeri Géza nyiregyházi törvényszéki elnök. Sokan elmentek Magyar-Sástra a küldöttségen kívül az elhunyt barátai és tisztelői közül. A sírbolt előtt Megyeri Géza mondott megható bucsubeszédet. A debreceni végzettség tételt, amely hétfőn délután folyt le az itélőtábla palotájában, a főiskolai kántus éneke nyitotta meg, mely után Szele György ref. lelkész mondott fenkölt, megható gyászbeszédet, kiemelve az elhunyt nagy érdemeit. Azután a tábla bírói karának élén Gajzágó Béla beszélt a tábla elhunyt elnökét elbucsuztatta az őt oly nagyon szerető munkatársaitól. A koszorúkkal borított érekkoporsót négy lovas halottas kocsira tették s megindult a menet a vasúti állomás felé. Elöl két kósi vitte a szebbnél szebb koszorúk halmazát. A gyászkoosi után az itélőtábla bírói kara ment, kiket a kocsi hossza sora követett a résztvevők százaival kísérve. A vasúti állomásnál a főiskolai kántus gyászeke mellett helyezték el a koporsót és a sok koszorút a vasúti kocsiiban, mely elvitte az elhunyt kiváló bíró holttestét a zemplénmegyei Magyar-Sástra.

— **Új rend a rendőrségen.** A hétfői tanácsülés, amit már közöltünk, a rendőrség új beosztására vonatkozólag fontos határozatokat hozott, amelyeknek sürgős végrehajtása iránt a tanács ma tartott rendkívüli ülésén intézkedett. Az új rend már a napokban életbe lép. Dícséretes a tanács gyors eljárása, de szükség is volt arra a közbiztonsági állapotok türethetetlen volta miatt.

— **Csokonai ünnepély.** A Csokonai-kör 1905. november 17-én, Csokonai Vitéz Mihály születése napján délután 5 órakor az Arany Bika díszteremben tartandó énnapi felolvasó ülést tart. Beléptidij személyenként 1 korona. Deák jegy 20 fillér. A kör tagjai, valamint hozzátartozóik belépti díjat nem fizetnek. Műsor: 1. Nyitány. Csokonai dalaikból összeállította Rácz Károly; előadja: Rácz Károly zenekara. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: Géresi Kálmán, a Csokonai kör elnöke. 3. Az esküvés. Férfikarra átírta: Mácsai Sándor; előadja: a városi dalgyűlés. 4. Csokonai és Toldy Ferenc. Irodalomtörténeti tanulmány; írta és felolvassa: dr. Szűcs István, a Csokonai-kör tagja. 5. Csokonai-dalok. Énekli: Zilahyné Singhoffner Vilma urnő; zongorán kíséri: P. Nagy Zoltán zongoraművész. 6. Költemények. Írta és felolvassa: Jánosi Zoltán, a Csokonai-kör választ. tagja. 7. Jelentés a Zilahy-féle drámai pályázatról. Felolvassa: Kardos Albert, a Csokonai kör titkára. 8. A csikóbbörös kulaeshoz. Férfikarra átírta: Mácsai Sándor; előadja: a városi dalgyűlés. — **A kör tagjainak szíves figyelmébe!** Ugyanaznap a városi színház is Csokonai emlékének áldoz; színpadra kerül a Zilahy-féle pályázaton jutalmazott egyik pályamű, a „Lilla” című vígjáték.

— **Elítelt mérégárlók.** A napokban adtak hírt, hogy a székek vizsgálata alkalmával dr. Varga Emil több helyt nagyobb mennyiségű romlott húst kobzott el. A rendőrség már ítéletet mondott a mérégárlók a betegségek lelketlen terjesztői ellen és őket 50, 40 és 20 korona büntetésre ítélte. Most pedig majd a mérleghamisítókra kerül a sor. Jól tenné a rendőrség, ha a legszigorúbban

büntetné e gonoszokat, akik nap-nap után csalják a jóhiszemű közönséget.

— **Az iparostanoncok iskoláztatása.** A városi tanács ez év elején elhatározta, hogy a tanoncok kötelesek 50 fillér beiratási díjat fizetni a tanonc iskolába. Az iparostestület ezt sérelmesnek találta és átirta a tanácshoz, hogy azt a díjat engedje el. Továbbá panaszt emelt Dócy Gedeon a tanonc iskola igazgatója ellen, mert kijelentette az iskolában azt, hogy a ki nem fizeti még a beiratási díjat, azt az iskolából kitiltja. A tanács mai ülésén foglalkozott az ügyvel és úgy határozott, hogy az 50 fillér beiratási díjat nem engedi el. Dócyra vonatkozólag pedig kitünt, hogy a beiratási díjak fizetését csak szorgalmazta, de kitiltással senkit sem fenyegetett meg.

— **Esküvő.** Benyáts Emil nagykereskedő november 15-én esküszik örök hűséget Kubay Margitnak, Kubay Alajos a „Fonsiera” biztosító társaság főnöke és neje Böhm Mária leányának.

— **Gajzágó rablógyilkosság áldozata lett.** A másfél év előtt elkövetett Karcas-közi gyilkosság áldozata, Gajzágó Béla sirján kétszer is letarolta már az ősz a vadvirágokat. Már-már azt hitte mindenki, hogy a gyilkost nem éri utól a büntető igazság sujtó keze — és íme kiderül, hogy a boldogtalan rablógyilkosság áldozata let. A gyilkos, aki a vánozpécsi cseedsőség lopás gyanúja miatt fogott be, önként bevallja bűnét. Eddig mindenki azt hitte, még a rendőrség is, hogy egyszerű bicskázásról volt szó és most kiderült, hogy rablógyilkosság történt. Rostás József cigány legény bevallotta, hogy előre megfontolt szándékkal támadták meg társával Lakatos Jánossal a szerencsétlen fiatal embert, hogy kirabolják. A gaztetre akkor határozták el magukat, mikor a tőzsdében látták, hogy Gajzágó százassal fizetett. A cigánylegény vallomásaiban azonban sok ellenmondás van, ami azt a gyanút kelti, hogy hátha csak beteges agyrem készíttette e saját magát váló vallomásra. Mindenesetre különös, hogy akkor tett vallomást, amikor arra senki sem kény szeritette.

— **Az állatbetegségek Hajdumegyében.** A hivatalos Földművelési értesítő közli, hogy Nádudvaron és Hajduszoboszlón a takonykór és a bőrféreg. Mikepércsen a juh himió, Tégláson pedig a lovak közt a rütkér lépett fel.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a mai nap a következő haláleseteket jelentettek be: Vitárius Erzsébet ev. ref. 14 éves, Török Juliánna r. kath. 4 éves, Kálmán Istvánné ev. ref. 41 éves, Balogh Imre ev. ref. 70 éves, Nagy Róza ev. ref. 3 éves.

— **Megtámadott katonatiszt.** Az éjjel 11 óra tájban Rostás György nevű cigányt a Hunyadi-utón több ismeretlen egyén megtámadta. Az agyba főbe vert ember kétségbeesetten kiáltozott segítségért és futásnak eredt. Kiáltásait meghallotta Zechmeister 39. gyalogezredbeli főhadnagy, a ki segítségére sietett a szorongatott embernek. A vakmerő utonálló azonban őt is megtámadta, mire kardot rántott és szétverte az egész bandát, mely a futásban keresett menedéket. A támadók közül többen megsérültek, mert vérnyomok jelezték a menekülés útját. A rendőrség nyomozza a vakmerő támadás tetteit.

— **Eltűnt leány.** Macseszka Simon homokkerti lakos panasolta el nagy siránkozva a csendőrségen, hogy mostoha leánya Csalliga Róza tőle elszökött, nem sajnálja a bucsuzás nélkül távozó leányt, csak a mit magával elvitt. A többek között, zsirt, fát és házi butort is. A csendőrség nyomoz a hűtelen mostoha leány után, a ki a jó szívű ember jóságát így hálálta meg.

— **Az O. M. K. E. és a 40 koronán aluli követelések.** Ismeretes, hogy a sommás eljárási törvény életbelépte óta a 40 koronánál csekélyebb követelések bírói érvényesítése ugyazólván lehetlenné vált. Ez a törvény, helyesebben az a magyarázat, melyben a bíróságok gyakorlata a törvényt részesítette, a 40 koronánál csekélyebb kereskedelmi követeléseket is a községi bíróság előtti eljárásra utalja. Ezzel kimondta, hogy ezek a követelések az adósnak lakhelyén érvényesítendőek és hogy a fölmerült ügyvédi költségek megtérítésére az adóst kötelezni nem lehet. Természetes, hogy ilyen körülmények között a kereskedők inkább lemondtak ilyenemű követeléseik peresítéséről, semmint hogy annak a veszélynek tegyék ki maguk, hogy a követelésükkel arányban nem álló költségeket sajátjukból fedezzék. Ez a jogállapot súlyos csapás volt a hazai kereskedelemre és egyes kereskedelmi ágakban szinte katasztrófákat idézett el. Hiába fordultak a kereskedelmi és iparkamarák, a kereskedelmi kongresszusok panaszaikkal az illetékes forrásokhoz, segítséget sehonnan sem kaptak. Az országos magyar kereskedelmi egyesülés látva e törekvések eredménytelenségét, elhatározta, hogy addig is, amíg a kérdést törvényhozási uton nem rendezik, olyan szervezetet létesít, amely a hiányokon segíteni lesz hivatva. Gondoskodott tehát arról, hogy az egyesülés tagjai minden egyes helyen találjanak olyan ügyvédet, aki hajlandó a 40 koronán aluli ügyeknek előre megállapított és az ügy értékével arányban álló általánosság ellenében való vitelre. — Ez az egész országra kiterjedő ügyvédi hálózat most már több mint 300 járásbírói területre szervezve van, úgy, hogy az O. M. K. E. ez intézményt legközelebb életbe lépteti. Az O. M. K. E. e szervezet létesítésével olyan követeléseket tesz érvényesíthetőkké, amelyeknek behajthatósága eddig, a legtrikább esetektől eltekintve, majdnem teljesen ki volt zárva, jelentékeny és eddigél nem értékesíthető vagyarészeket most megkereskedőink és iparosaink számára és ezáltal javítja, egészségesebb alapokra helyezi hitelviszonyainkat, de másfél nemcsak hogy nem érinti az ügyvédi kar jogait, hanem annak érdekeit is szolgálja, a midőn az ügyvédi tevékenységnek, jogos és méltányos megállapodások alapján új működési tért nyitott.

— **Lelőtte a csábítóját.** Kiss Rebeka csinos derekeskei parazsileány szerelmi viszonyt folytatott Solymosi Mihály fiatal kereskedő szegéddel. A szerelemből gyermek született. A 28 éves fiatal ember tépére került s a leány Derecskén maradt ártatlan csecsemőjével, a szűgyen mellött nyomorúsága is kedveleonné tette a szerencsétlenül járt leányzót. Ki gyermekét kintlódva, nehezen nevelte. Az eltávozott udvarlót több helyben figyelmeztette kötelességeire, de még választ se nem kapott. Ezek után Kiss Rebeka apaiági keresetet indított Solymosi Mihály ellen s a keresetet tárgyalása tegnapi volt kitűzve. A bíró előtt megjelent Kiss Rebeka ölében a gyermekével s megjelent Solymosi Mihály is. A fiatal ember védekezett a kereset ellen nem is akarta ismerni a leányt és tagadta, hogy viszonya lett volna vele. Szűgyén Kiss Rebeka elkecsereve szólott a bírónak.

— **Tessék nézni ezt a gyermeket, hogy hasonlít Solymosira.**

Ezt az érvet azonban nem ismeri a törvény és bizonyíték nem lévén, a bíróság elutasította Kiss Rebekát keresetével. Az elszánt leány halálos bosszút forralt a cserbenhagyója ellen. Tárgyalás után a bíróság folyosóján kirántotta zsebéből forgópisztolyát és a következő pillanatban Solymosira süttötte. A fiatal ember megtántorodott, a leány pedig egymásután még háromszor rálőtt udvarlójára, aki halva maradt a földön. Nagy csődület verődött össze, Kiss Rebekát a csendőrök elfogták.

— **Egy hegedű története.** A kromonai hegedűsök munkái manapság már kincset érő ritkaság számba mennek s ezreket fizetnek egy-egy Guarneri, Stradivari vagy

**JÓGA-MEMORIUM**

és aranyemlékek  
Rendkívül olcsó árban

Főter, 24. szám Fehérlő-épület.  
egyedül csak kaphatók.

**Amati készítményért.** Szánthó Béla, az aradi királyi ügyészség kezesbírója mint Aradról jelentik, különös szerencse révén jutott egy valódi Amati hegedű birtokába. A fiatalsábrati ügyes kisbőgőjátékos, gyakran látogatott egy aradi lelkész családjához, ahol észrevette, hogy a gyermekek egy régi ütőképűt kisbőgőt húzogatnak az udvaron. A kisbőgő több repedés látszott, a nyaka is meg volt sérülve s az apróságok kossinak használtak. Az egyik ráült, a másik húzta. A család feje pedig megamította, hogy a hegedű csak szemétnek van a háznál s nem tudja hová tenni. Szánthó tehát úgy gondolkodván, hogy ő még használhatná a hangszert, ösömmel fogadta, mikor a házigazda azt ajánlotta neki, hogy vigye el a bőgőt ajándékképpen. Így került a hangszer egyik aradi hangszerkészítőhez reperálásra. Szánthó éppen elment a bőgőért, amikor Riez József, egyik aradi cigánybanda kisbőgőse belépett az üzletbe. Riez, aki már a m. kir. Operaház zenekarában is játszott s így képzett zenész, első pillantásra észrevette a hegedűt s jobban megtekintve azt, kíváncsian kérdezte:

— Kie ez a kisbőgő? Hiszen ez valódi Amati!

Alapos megvizsgálás után kiderült, hogy a hegedű Amati Miklós készítménye s az 1600-as évek elején készült. Az értéke körülbelül 5-6000 forint körül van. A szerencsés Szánthó, aki nem is sejtette, hogy ilyen értékes hangszer birtokába jutott, most több szakértő által megvizsgáltatja a hegedűt, amelynek értéke különben attól is függ, hogy hangjának nem ártotta-e a kocsikázás, melyet a gyermekek műveltek rajta?

— **Uteai botrány.** Takács Zoltán nap-számos és Borbély Imre szabólegény részeg állapotban nagy botrányt csaptak az utca. A rendőrség bekísérte mind a kettőt.

— **Tyúklapások.** Öreg Gyula csapókeri tanító panaszt tett a csendőrségen, hogy az éjjel ismeretlen tettesek tőle 5 darab tyúkot elloptak. A csendőrség nyomoz. — Vincze István bihari telepi lakostól még a múlt hó 30-án virradóra 26 darab apró jószágot 40 korona értékben elloptak. A csendőrség nyomában van már a tyúktolvajoknak.

— **Tiltott visszatérés.** Molnár György csavargót mindörökké kitiltotta a rendőrség a város területéről de újra csak visszatért. Ma megint letartóztatták.

— **Feljelentette a vad feleségét.** Almási Sándor átkos-telep 8 sz. a. lakos panaszt emelt a csendőrségen, hogy Kis Juliánna, kivel fél évig vad házasságban lakott, tőle megszökött és több holmit, ruha neműt az ő tujta és beleegyezése nélkül elvitt.

— **Veszedelemes szomszédság.** Szabó András Garábi-telepi lakos és 3 fia ellen panaszt emelt a csendőrségen Márczinkó András ugyanottani lakos, hogy a gyerekek nagy követet dobáltak a háza tetejére és 35 drb. csapópet üszeltek, őt fejbavágták, egyszer pedig tüzes szénát dobáltak a háztetőre, de idejekorán észrevették. A csendőrség megindította az eljárást.

x **A választás előtt!** Itt az igazi pillanat választani! Nem politikailag, nem a választási bárcát, hanem a szerencsét! Szerencse kell nekünk: szerencsét keresünk valamennyien. A legbiztosabb és legkevésbé veszedelemes út a M. kir. szab. Osztály-sorsjáték. De hol vegyük a sorsjegyeket? E kérdésre könnyű a válasz. Ott, hol a szerencse istennője általában pazarolja adományait: Dörge Frigyes bankjában, Budapest, Zoltán-utca 16. A XVI. k. sorsjátékban is ott nyertek meg kettőt az öt főnyereményből. Egy egész sorsjegyre 31379 sz. 200.000 koronát, egy negyedre 3566 sz. 80.000 koronát és rövid idővel ezelőtt 400.000 koronás és több 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 koronás stb. stb. nyereményeket. — Mindenkinél megvan a szerencsés órája, de nem sokan tudják kihasználni, de ezek dusan jutalmaztatnak. Sorsjegyjárak a közel XVII. sorsjátékra egy egész 12.—, fél 6.—, negyed 3.—, nyolcad 1 és fél korona. Ne habozzon egy percig sem és ne mulassza el a szerencsét, mely ma kínálkozik Önnek.

x **Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrőt,** mely eszjobb bajszívóasztó és apólszer az összes bajszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utávétellel bérmentve küld a készítő: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth utca 8.

x **Náthás!** A jelenlegi folyton változó időben mindenki meghűlésben és náthában szenved. Sokan vannak, sajnos, kik a gyógyszerkezelés és egészségügyi óvószabályokat kicsinyelve — náthájukat sem veszik figyelembe. Ez nagy gondatlanságra vall, mivel a nátha elhanyagolása bizonyos körülmények között súlyos következményekkel jár. Bár még senki sem halt meg náthában, de azért mégis számos haláleset tanúsítja, hogy az elhanyagolt nátha kedvezőtlen körülmények mellett életveszélyes komplikációkra vezethet. Főleg gyermekekéknél, s gyenge szervezettelű egyénekéknél a nátha gyakran súlyos tüdőhurutot stb. von maga után. Ezért kell minden hurutot, főleg pedig a legelterjedtebbet, a náthát, első naptól kezdve gondosan kezelni. Gyógykezelésre a Forman, az új nátha aether használható, mely a német természet-tudósok és orvosok 73. gyűlésén Hamburgban a jelenvolt tanácsnak és orvosoknak bemutatván, több oldalról ideális náthaellenes szernek mondatott. A Forman a forma-dehyd és menthol egyesüléséből származik. Alkalmazási módja igen egyszerű. Könnyű náthánál elegendő a Forman gyapot, amely kicsi, olcsó szelencében jön forgalomba. Erős náthánál orvosi rendelésre a Forman aether (pasztilla-alakban) alkalmazandó, oly módon, hogy egy kis szelencéből belégzésre használjuk. Sajátossága abban rejlik, hogy rögtön könnyebbülést szerez a fejbe és az orrlukákban. Hatása valóban megépő!

## TAVIRATOR.

Fordulat a válságban.

Bécs, november 14. A magyar válság ügyében váratlan fordulat történt. Lányi Bertalan igazságügyvivő ugyanis ma hazatavazott, de báró Fejérváry Géza még visszamaradt, mert az uralkodó délelőtt 10 órára kihallgatásra rendelte. Ez a körülmény nagyon is leszámítja a felhivatalosok cáfolatait. Tényleg elkövetkezett a döntő fordulat. A jól beavatott udvari körökben tudják, hogy a darabont-kormány élete terminushoz van köze és az uralkodó nem engedi, hogy az erőszak és törvénytelenység útján tovább haladjanak.

Az uralkodó garanciákat követel, dec. 19-ig jobbra vagy balra kell eldölnie a dolognak. Ha addig garancia nem lesz arra, hogy a kormány többségre tud szert tenni, akkor nem lesz házfelosztás, hanem a Ház újabb elnapolása fog következni, mert az uralkodó újra akar tárgyalni a koalícióval.

Budapest, november 14. A darabont-kormányhoz közelálló politikai körökben tudják, hogy Fejérváryék vállalkozása az egész vonalon hajótörést szenvedett. A kormány már nem is titolja, hogy milyen kudarcot vallott Kristóffy azon kísérletezése, hogy a szocialista tömegekkel behatoljon a nemzeti ellenállás tömött soraiba és megbontsa azt. Beösmérik, hogy Kristóffy terve nem sikerült. A szocialista tömegek élére hiába álltak a volt szabadelvű párt emberei és az összes kapható elemek, a koalíció mellett rendületlenül áll a nemzet. A helyzetet ösmeri az uralkodó is, amiben nagy része van Szögyény-Marich László berlini nagykövetnek, a ki a helyzet tarthatatlanságáról jelentést tett az uralkodónak.

Németország ugyanis csak abban az esetben hajlandó a kereskedelmi szerződést megkötni jogérvényesen, ha azt a képviselőház márciusig szabályszerűen letárgyalja. Ez azonban képzelenség és a Fejérváry-kabinet — egész természetesen — erre nézve semmi biztosítékot nem képes nyújtani. A napokban nagy meglepetésre lehetszámítani, mert Fejérváry kénytelen lesz benyújtani a kabinet lemondását.

Elhúnyt képviselő.

Budapest, november 14. Török Béla, a vajdahunyadi kerület szabadelvű párti képviselője ma a hunyadmegyei Pozor községben elhúnyt.

Póttartalékosok a sorhadban.

Bécs, november 14. Mint a Freudenblatt értesül, a magyar szociális újoncok számát póttartalékosok fogják január 1-én pótolni és az 1888. XVIII. t. c. alapján, amely különös esetekben erre felhatalmazást ad a kormánynak. (De nem a törvénytelen kormánynak.)

Tüntetés a rektor ellen.

Budapest, november 14. Ma délelőtt a Műhelyi gyűlést tartott, amelyen memorandumot fogadtak el, amelyet az egyetemi tanács elé terjesztenek. Ebben követelik, hogy Láng Lajos mondjon le a rektori állásról. A rektor ma délelőtt kihallgatáson volt Lukács György miniszternél.

Népszavazás Norvégiában.

Kristiánia, november 14. A népszavazást éjjelig az egész országban befejezték. A királyválasztás mellett 200, ellen 50 ezer szavazatot adtak le. Az eredményt ma este teszik közzhírré.

## KERESKEDELMI ÉS GAZDASÁGI.

Az országos gazdasági munkás és eselődsegély pénztár a következőkről értesítette a város polgármesterét: Az 1900 évi XVI. t. c. 42 § sa elrendeli, hogy a pénztár működésének első öt évében a pénztár tagjával négy korona felvételi díj mellett azon gazdasági munkás és külső eselőd is felvehető, aki életkorának 35. évét betöltötte, de 50 évét még nem haladta túl stb. Mint hogy ezen kedvezmény folyó évi december hó 31-ikével lejár s ezen időponton túl a I. és II. csoportbeli rendes tagok (nyuzdíjbiztosítás) sorába csak oly egyének lesznek felvehetőek, kik 35 évesnél fiatalabbak. Miért is felhivatnak mindazon egyének, kik a eselődsegélypénztár tagjai közé beartanak iratkozni, jelentkezzenek Riez Lajos gazdasági egyleti titkárnál (várasház I. emelet.) hol felvételnek, illetve felvilágosítást nyernek.

The Gresham londoni életbiztosító társaság, mely Magyarországon több mint negyven év óta működik s a mely társaság a magyarországi biztosításoknak 25,132,222 K. 10 fillért kitevő díjtartalékait kizárólag magyar értékekbe helyezte el, a Ferenc József-téren pedig most több millió értékű nagyszabású palotát emeltet, a biztosított közönség érdekében és az ügyök gyorsabb elintézésére végett elhatározta, hogy magyarországi ügyeit egy önálló magyar igazgatótanács közreműködésével intézteti. — E célból Thornthwaite William a londoni országos igazgatóság elnöke, Butterworth W. Fredrick, a külföldi ügyeket intéző tanács elnöke, és Scott H. James, a társaság vezérigazgatója, Budapesten megjelenván, a magyarországi igazgatótanács, Takács Zsigmond, a magyarországi fiók igazgatója és dr. Rosenberg Gyula jogtanácsos közreműködésével és jelenlétében kedden meg is alakult és annak tagjaivá gróf Andrássy Géza tanácsos, orsz. képvis., gróf Batthyány Tivadar orsz. képvis.,

gróf Benyovszky Sándor orsz. képvis., Bolgár Ferenc a képviselőház alelnöke, gróf Esterházy Mihály tanácsos orsz. képvis., gróf Karácsonyi Jenő tanácsos, orsz. képvis., és Simon Jakab tőzsdetanácsos lettek. Az igazgatótanács elnöke gróf Andrássy Géza lett.

**Országos baromfivásár Aradon.**  
Aradról írják nekünk: A már hetek óta hirdetett és minden évben az aradvármegyei gazdasági egyesület által megtartott országos baromfivásár szombaton nyílt meg a városi földtől lovardában és három napig lesz nyitva. A megnyitáskor az állam részéről jelen voltak Pókay Dezső, Bagary Kálmán, Meisner Ernő állattenyésztési felügyelők, továbbá Vásárhelyi József gazdasági egyesületi igazgató elnök, Friebeisz Miklós alelnök, Institorisz Kálmán polgármester, Varjassy Lajos h. polgármester, Csarnovits Diodor kincstári jószágigazgató, báró Bohus László, Urményi Pál kamarás és még számos előkelő látogató. Ez idén is igen szép számmal állítottak ki baromfiakat. Körülbelül 1000 darab mindenféle, szebbnél-szebb fajbaromfit láttunk ott, igen ügyes tágas udvarokban és ketrecekbe elhelyezve. Az állami bevásárlást Pókay felügyelő már megejtette és megvásárolt 500 darabot cserekiosztás céljából, mely a megyében a kigazdálknak lesz kiosztva. Magántenyésztők is igen érdeklődnek és eddig már 150 darabot vásároltak. Általában igen jó benyomást kelt a vásár, miáltal az egyesület a tenyésztőknek könnyebbé teszi az értékesítést és a megye kigazdálkát könnyű szerrel, az állam jóvoltából fajbaromfihoz juttatja.

**A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése**  
1905. nov. 13.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyarországi: Nehéz (páronként 400 kilogrammon feletti súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 137—138 fillérig. Fiala közép (páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) 135—136 fillérig. Fiala könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 133—134 fillérig. — II. Magyarországi: Nehéz (páronként 280 kilogrammon feletti súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon feletti súlyban 132—133 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 130—132 fillérig. Könnyű páronként 260 kilogrammig terjedő súlyban 122—124 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachi) Nehéz (páronként 240 kilogrammon feletti súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon feletti súlyban) 138—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. A hízott sertés árszabványai változatlan.

**REGÉNY-OSZARONOK.**

**Apáca és kegyemenő.**

Regény a décsi életről.  
Magyarosította: Szabó Antal, 143  
— Hab, ez árulás.  
— Nem árulás! felelé Wencel hideg vérről.  
— A mit oly finomul szóttél, mégis napvilágra jött, s ha Signora Camilla oly okos leánymint Marder Minka, akkor a tisztességes társaságot többre fogja becsülni a zárt társaságnál.  
— S inkább egy magán háznál teerd őszinte vallomást mint a törvényszék előtt.  
— Nekem nincs mit megvallani, — kiáltá Camilla határozottan.

— Az már más. Eredj Muki hozz egy rendőrt.

— S aztán egy rendőrbizost, — Megálljatok az istenért.  
— Légy okos Minka, hiszen Erlenstein ur dolga úgy is bomlófélen van.

— Megbukott.  
— Minden általa elkövetett csín napfényre jött. Ügynökei lépnek fel ellene tanuképen.

— Preller ur is?  
— Már valószínűleg ő is a mienk. — Tarts te is velünk, ha ep bőrrrel akarsz meg szabadulni a hinárból.

— Ép bőrrrel? Ha egyszer vallomást teszek.

— Nem lesz semmi bántásod. Nekünk csak tanuskodásodra van szükségünk, s akkor tanácsoljuk, hogy pusztulj Velence felé.

— Tehát vagy rendőrt megüünk, vagy velünk jössz.

Vége a velencei nő elhatározta magát, s a tolvajokkal utrak indult, s majdnem egy időben érkezett meg Prellerrel az összecsküdtek közé.

Mint Moor Ferencet, Erlenstein is mind elhagyták cinkosai.

**Huszárcsiny.**

Komor reggel volt, de még komorabban látszott hangolva lenni azon férfi, ki hófehér fejét karjára támasztva a magas ablakvezetén át a nedves ködbe kibámult.

Alig ismerjük meg e heivadt, megtört alakban a még rövid idő előtt oly tekintélyes és derék kinézésű Werdenberg elnököt.

A szenvedély is oly vihar, mely a tölgyeket is megtörheti.

Werdenberg még a márciusi napokban beadta lemondását, s amint a forradalom furiai lázasabtan léptek fel, Bécsből távozott.

A szegény öreg nyugalma örökre oda volt.

Az egykor oly vidém emberbarát, embergyűlölő lett, s bár ő: nejétől csak egyetlen fal választá el, mégis egy egész világ-tenger feküdt közöttük.

Még az uton is távol tartá magát nejétől s az augarteni találka ós, melyet meglesett a szegény Amália még egy barátságos szót sem hallott tőle.

E szerencsétlen nő szenvedett és türt. Ők ketten egymás mellett ültek, mint élve eltemetettek két szomszéd sirban.

Mély gondolatokba merülve, Werdenberg nem vette észre, hogy szolgálja az öreg Konrád belpött. Ez volt az egyetlen a eselődésből, kit maga körül megtürt, a többi részt elbocsátá, részint neje szolgálatára rendelő.

Miután Konrád néhányszor köhintett, közeledett ura felé.

— Nagyságos ur... mondá félénken.  
— No mi a baj Konrád? riadt fel az. Ah öreg mit akarsz, hittalak?

— Nem, de valaki van itt, ki nagysággal akar beszélni.

— Senkivel nem akarok beszélni s hányszor ismétljem ezt neked? Senkivel.

— Ezt már mondtam neki, de azon ur nem enged magát visszautasítani. Valami ügyvédnek, vagy törvényszéki hivatalnoknak látszik lenni, legalább beszédéből és fenyegetéseiből úgy itélem.

— Fenyegéseiből?  
— Igen. Valami váltóóvásról, kereskedelmi törvényszékről s más egyéb ostobaságról beszélt ha nagyságod azon négy ezer forintot ki nem fizeti.

— Miféle négy ezer forintot?  
— Azt mondta, hogy nagyságod tudni fogja.

— Bocsásd be azon embert.  
Konrád felnyitotta az ajtót s ugyanazon végrehajtó bíró, kit már egyszer a táncosnő termében volt alkalmunk látni, majdnem a földig görnyedve lépett be a terembe.

— Nemde ő nagyságát Werdenberg elnök urat van szerencsém tisztelhetni?  
— Igen, uram!

(Folytatjuk)

**Látta már ROSE ékszerész kirakatát?**

**Nézzé meg!**

Ékszerek, arany- és ezüst-neműek, finom zsebórák a legmegbízhatóbb és legelőkelőbb ékszer-üzletben

**Rose Dezső-nél**

Piac-utca 55. sz. alatt a Hungaria kávéház mellett kaphatók. Minden ékszerész szakmába vágó tárgy és a legművészibb kivitelű ótvös munkák a legolcsóbb áron állanak a nagy közönség rendelkezésére.

Tehát menjen és nézzé meg Rose kirakatát!

**Ingatlan árverés.**

A néh. Nagy János hagyatékához tartozott, s több jótékony intézménynek hagyományozott ingatlanok u. m. a debreceni 2163 és 2171 számú telekjegyzőkönyv-ben foglalt Csók-utca 3 sz. a. háztelek ennek ondódi földje és a vénkerti szőlő önkéntes árverésen eladatnak. Határidőül: **1905 évi november hó 14 napjának délutáni 3 órája tüzetelt ki a debreceni ref. egyház tanács-termében.**

Ez árverésre az érdeklődőket azzal hívom meg, hogy az árverési föltételek nálam, valamint Dr. Tüdős János, Dr. Magos György, és Dr. Nagy Lajos ügyvéd uraknál meg tekinthetők.

Debrecen 1905 november 8.

Márton Imre.  
ügyvéd

Tisztításhoz csak



**Globus**  
tisztító kivonatot

használjunk.  
Legjobb tisztító szer a világon

**Gazdáknak ingyen.**

Hasznos tanácsadó a házi állataink hizlalására és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és ettől való megóvhatásukról című minden kinek nékülözhetetlen tanulmányos könyvet mindenkinek aki e lapra hivatkozik ingyen és bérmentve küldöm. Olvasó-köröknek, valamint gazdasági egyesületeknek kívánatra több példányt is küldök.

AUFFENBERG JÓZSEF  
Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.



### APRÓ HIRDETÉSEK.

Más 10 szög 30 fillér, minden további szög 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Szövegeket tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha azük-séges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

#### Pénztárnoknál

Állást keres uri leány ki-  
váltat ily minőségben al-  
kalmazva volt. Cím a  
kiadóhivatalban.

Gainosan butorozot  
szoba külön bejáratú  
1-2 személyre kiadó  
Teleki-utca 28.

#### Kiadó lakás.

A törvényszéki palota  
közvetlen közelében Varga  
utca 36. sz. a. parkettes,  
gáz és vízvezetékekkel el-  
látott modern emeleti la-  
kás 1906. május 1-től  
kiadó. Értekezhetni Piac-  
utca 44. sz. a. ügyvédi  
irodában.

#### Egy szoba

konyha, íróasztala, speiz  
külön padlással Morgó u.  
14. sz. kiadó.

Jámbor Zsigmond  
kártyas garnitúra behu-  
zás, diványok matrácok  
elkészítését vj megrende-  
léseket jutányosan vállalja.  
Csapó-u. 23.

#### Eladó

tulzaporodás végett faj-  
baromfi, elsőrendű sárga  
Orpington, kendermagos  
Plimoth továbbá magyar  
és angol golyvás galam-  
bok. Pacsirta-u. 42.

#### Vizsla

igen szép kávébarna tel-  
jesen idomiva eladó.—  
Bethlen utca 74.

#### Válalkozó szelemű

óriási munkakéddel sza-  
képeséggel rendelkező ke-  
reskedő i pályán működő  
fiatal ember Budapes-  
ten alapítandó, negysza-  
básu üzletvállalat alapításá  
hoz társat keres. Szük-  
séges tőke 50.000 forint Csak  
komoly ajánlatokra vála-  
szolok. Leveleket „Nagyjő-  
vőjü válatat” jellegével, Bu-  
dapest főposta poste-res-  
tante kérének.

#### Teljesen új

cseléd-ügy jutányos áron  
eladó. Burgondia-u. 3. sz.

### Személyhitelt

bármely állásu egyénnek 5%-kal csekély  
bavi törlesztés mellett, kezes nélkül is,  
továbbá váltóhitelt, váltólezámitást,  
előleget értékpapírokra stb. ugyszintén

### 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>%-os jelzálog- kölcst

házakra, telkekre stb. I. II. és III helyre  
gyorsan és biztosan közvetít

**Hegedüs Dezső Budapest.**

VII. Rottenbiller-utca 24. Válaszbélyeg.



minőségénél fogva bármely más teával nem pótolható, miután  
finomsága, ereje és zamatja a régen bevált keverési módszer ál-  
tal feltűnően marad. Senki ne mulassza el egy kísérletet  
tenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb dro-  
guista-, fűszer- és csemege-kereskedésben.

### Debrecen és vidékén

osztályú sorsjegyek

## TÖRÖK A. és T.

legnagyobb és kiválóan szerencsés bankházából

Budapest, VI., Teréz-körút 46/a.

**kizárólag nálunk kaphatók.**

**Az I. osztály huzás november 23. és 24-én.**

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

1/2 sorsjegy 12 kor. \* 1/4 sorsjegy 6 kor. \* 1/8 sorsjegy 3 kor. \* 1/16 sorsjegy 1.50 ko.

Kiváló tisztelettel:

**Fischer Célia**, Piac tér 11. **Nagy S. Samu**, dohány tőzsde városház alatt.  
**székely Gyula**, **Tóth Kálmán** cégnél. **Miklós Dezső**, Piac-u. 28.  
**Leuckmann Ármán**, Jézsef Főherceg-u. 21. **Nagy Daróczy Engánia**  
Miklós-u. II. sz. posta gyűjtő.

## NÉPSEGÉLYZŐ BANK mint szövetkezet

Debrecen, Lamprecht-palota, piac-utca 44. szám.

Mindazoknak, kik heti befizetésekkel tőkét gyűjteni, avagy kényelmesen letörleszhető olcsó kölcsönt igénybe venni óhaj-  
tanak, szíves tudomást ra hozzuk, hogy 1906. évi január hó 1-én fenti cég alatt működésünket megkezdjük.  
Szövetkezetünk tagja lehet mindenki, aki legalább heti

### 10 fillér

befizetésére kötelezi magát, ami feljogosítja befizetése arányában olcsó kölcsönt igénybe venni. — Kölcsöneink könnyen törleszt-  
hetők, mert 6 és 12 éves évtársulatot alakítunk már most is.

TAGUL jelentkezhetni lehet az igazgatóság bármely tagjánál, továbbá **Kontsek Géza** fűszerüzletében (Kossuth-utca),  
**Kontsek Kornél** női divat üzletében (Kossuth-u. sarkán), **Békés Lajos** férfidivat áru üzletében (Piac-utca 44) **Donogán és Somossy**  
fehérnemű üzletében (Kistemplombazár), **Lusztig és Bán** fűszerüzletében (Simonffi-u.), **Dávidházy Kálmán** könyvtészetében (Fűvészkert).  
Debrecen, 1905. november hó 6-án,

#### Domahidi Elemér

Hajdumegye és Debrecen sz. kir. város főispánja, elnök.

**Forrai Ernő**,  
földbirtokos, alelnök.

**Dr. Weisz József**,  
ügyvéd jogtanácsos,

**Kontsek Géza**,  
fűszernagykereskedő, alelnök.

#### IGAZGATÓSÁI TAGOK:

Dr. Balkányi Emil, Dr. Kun Béla, Dr. Berger Andor, Lamprecht Frigyes, Békés Emil, Lusztig Dezső, Dr. Varga Elemér,  
Békés Lajos, Somossy László, Dávidházy Kálmán, Than Gyula, Fisch Lajos, Tóth Kálmán, Werlin Sándor.

#### FELÜGYELŐ BIZOTSÁG:

Sámy Béla, Gyuresán Béla, Trigászky Emil, Ungár Jenő.

**Ügyvezető igazgató: Geréby Pál.**